

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„U Isidorka“ (výzkum Hulín 1). Neolit-eneolit. Sídliště, kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Během záchranného výzkumu (podrobnější charakteristika viz kapitola Doba bronzová) bylo prozkoumáno i několik objektů s materiálem, který můžeme obecně zařadit do neolitu či eneolitu. Jednalo se o objekty č. 961, 963, 978 a 999 a ojedinělé keramické zlomky v kulturní vrstvě v jižní části výzkumu. Keramický materiál není zpracován a lze jej předběžně spojit s některou z neolitických (LnK) či spíše eneolitických kultur (MMK/KNP, KZP) již dříve zjištěných na výzkumu (Berkovec, Peška 2005, 2006). V objektu č. 999 byla nalezena týlová část nedovrtaného zlomeného sekeromlatu se stopami opálení.

Miroslav Daňhel

Literatura

Berkovec, T., Peška, J. 2005: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 46, 231

Berkovec, T., Peška, J. 2006: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 47, 106, 127–128

Resumé

„U Isidorka“ (Hulín 1). Neolithikum-Äneolithikum. Siedlung, Kulturschicht. Rettungsgrabung.

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Višňovce“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Od února do června 2010 proběhla 3. etapa výzkumu na nově budované komunikaci RK55 v místě pod zrušenou částí silnice Hulín–Holešov (Kalábek 2008; Kalábek, Kalábková, Peška 2009). Na sídlišti bylo prozkoumáno 191 objektů (celkem 3829, viz kapitoly Eneolit, Doba bronzová, Doba železná, Doba římská, Středověk a Novověk). Lokalita leží na jižním svahu mírného návrší východně od Hulína ohraničeného na severu říčkou Rusavou a na jihu potokem Žabínek. Lokalitu s nadmořskou výškou 193 – 198 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 25-31-08, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 125 mm : 244 mm, 150 mm : 238 mm, 196 mm : 220 mm. Na odkryté ploše bylo prozkoumáno několik zpravidla oválných objektů a sloupových jamek z nadzemních konstrukcí, které nevytváří jednoznačné půdorysy staveb. Keramický materiál je datován do II–III stupně LnK podle Tichého.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2008: Hulín (okr. Kroměříž), „Višňovce“. *Přehled výzkumů* 49, 274.

Kalábek, M., Kalábková, P., Peška, J. 2009: Hulín (okr. Kroměříž), „Višňovce“. *Přehled výzkumů* 50, 248.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž) „Višňovce“. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

HULÍN (K. Ú. ZÁHLINICE, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán obce. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při budování přeložky plynovodu na jižním okraji místní části Záhlinice po pravé straně silnice (ZM ČR 1:10 000 25-31-13 mezi body 163/286 a 153/282 od Z/J s.č.) byl v profilu zachycen rozsáhlý hliník či kulturní vrstva, z něhož byla získána kolekce materiálu kultury s lineární keramikou. Poblíž byly zachyceny ještě čtyři další objekty ze stejného období.

Ivan Čižmář

Resumé

Hulín-Záhlinice (Kat. Záhlinice, Bez. Kroměříž). Innenbereich. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

HVOZD (K. Ú. HVOZD U KONICE, OKR. PROSTĚJOV)

Místní část Otročkov. Neolit, eneolit. Ojedinělý náleze. Povrchový sběr.

Lokalizace: okolí bodu v okruhu 50 m: X = 1111794; Y = 572124 (S-JTSK).

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byl na poli v SV části katastru Hvozdu u Konice, místní část Otročkov, nalezen rohovecový úštěp. Nelze vyloučit, že se jedná o jednoduchou šipku. Délka artefaktu je 3,1 cm a šířka 2,1 cm. Tento předmět lze rámcově datovat do období neolitu, eneolitu. Z nedaleké polohy v S části výše uvedeného katastru (lokalizace: okolí bodu v okruhu 100 m X = 1111735; Y = 572375) pochází malý fragment keramické výduti nádoby, který lze rámcově datovat do období pravěku.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Hvozdu (der Ortsteil Otročkov, Kat. Hvozdu u Konice, Bez. Prostějov). Neolithikum-Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

JEMNICE (OKR. TŘEBÍČ)

„Nad Jandovem“. Neolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

Město Jemnice je srdcem jihozápadní části třebíčského okresu s poměrně vysokou průměrnou nadmořskou výškou okolo 470 m n. m. Stav archeologického poznání v okolí města není dosud příliš uspokojivý. Ze sběratelské činnosti badatelů 20. století pochází z katastru města několik ojedinělých nálezů kamenné industrie. Jedná se o dvě části sekeromlatů a sekerku ze sběrů G. Chaloupky, který prováděl povrchové průzkumy v okolí Jemnice ve 30. letech 20. století (Košťuřík a kol. 1986, 195). Dalším ojedinělým nálezem je nefritová sekerka neolitického stáří, kterou našel roku 1967 v trati „Tejnice“ Ludvík Meduna (Košťuřík a kol. 1986, 195). Kromě těchto nálezů broušené kamenné industrie zmiňuje z okolí Jemnice

J. Bláha ve své diplomové práci výskyt naběračky kultury s moravskou malovanou keramikou a keramiky jevišovické kultury (Bláha 1968, II., 66). Stejně tak L. Meduna ve svém rukopise uvádí nálezy kamenných nástrojů a keramiky z pozdní doby kamenné (Košťuřík a kol. 1986, 195).

Na jaře roku 2010 byl při povrchovém průzkumu učiněn nález menší kolekce štípané kamenné industrie v poloze „Nad Jandovem“, která je vzdálena 220 m jihovýchodně od tamního zemědělského družstva (49° 0'55.80"N, 15°33'55.95"E). Koncentrace nálezů byla soustředěna na parcele č. 2229, zhruba v 70 m dlouhém pásu od jejího východního okraje. Jedná se o téměř rovinnou lokalitu na terénní vyvýšenině s nadmořskou výškou 460 m n. m., přecházející na jihovýchodě až severovýchodě v ostrý svah, pod nímž protéká řeka Želetavka.

Získáno bylo celkem 18 kusů štípané kamenné industrie. Kolekce je z hlediska surovin zastoupena z křemičité zvětraliny hadců typu plazma (5 ks), křemičité zvětraliny typu Ctidružice (1 ks), křemičité zvětraliny typu Lesůňky (1 ks), rohovce typu Krumlovský les, varieta I (3 ks) a Krumlovský les, varieta II (1 ks), silicitu glaucigenních sedimentů (1 ks), opálu (3 ks) a moravského jurského rohovce (2 ks). Zvláštností je artefakt pravděpodobně z křemence typu Skršín (1 ks), který svým charakterem připomíná levalloiský hrot. Nalezen byl na sousední parcele č. 2230, zhruba 50 m severně od největší koncentrace ostatních nálezů. V souboru převažují úštěpy (11 ks) nad čepelemi (2 ks). Zbytek představuje jedno téměř vytěžené jádro se změněnou orientací a odpad. Typologicky můžeme vyčlenit precizně zhotovené úštěpové škrabadlo a dvě čepele s bilaterální retuší. Broušenou kamennou industrii reprezentuje pouze malý fragment broušené zelené břidlice typu Želešice.

Jelikož z této polohy byl získáno jen několik málo atypických keramických fragmentů, můžeme lokalitu datovat pouze rámcově na základě dosavadního poznání o oblasti do závěru mladší doby kamenné. Další průzkumy regionu snad napomohou k lepšímu osvětlení pravěku Jemnicka.

Jaroslav Bartík

Literatura

Bláha, J. 1968: Vývoj osídlení jihozápadní Moravy do doby husitské, I–III, Brno. Rkp. nepublikované diplomové práce, II – 66. Uloženo: Knihovna Ústavu archeologie a muzeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, Brno.

Košťuřík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M. 1986: *Pravěk Třebíčska*, Brno–Třebíč, 195.

Resumé

Jemnice (Bez. Třebíč), „Nad Jandovem“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

JINAČOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Za sýčkami“, parcely č. 742/1 a 742/27. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V březnu roku 2010 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., druhou etapu záchranného archeologického výzkumu na parcele č. 742/1, respektive nově vydělené par-

cele č. 742/27 v polní trati „Za sýčkami“. Akce byla vyvolána budováním infrastruktury před plánovanou zástavbou území rodinnými domy a zahájena již v listopadu předchozího roku (srov. Přichystal 2010).

Ve středním úseku pozitivního prostoru, kde se v závěru roku 2009 podařilo pod splachovými vrstvami o mocnosti až 0,71 m zachytit obvodové základové žlaby pravoúhlého nadzemního domu, bylo po dohodě s investorem přistoupeno k plošnému odstranění nadložních sedimentů pomocí stavební mechanizace a odkrytí jak celého vnitřku, tak i bezprostředního okolí této struktury. Oproti loňskému stavu navíc došlo k určité úpravě původních hranic staveniště, které bylo po odvezení hromad ornice v celé délce rozšířeno jižním směrem. Na těchto dvou místech bylo zjištěno celkem 25 sídlištních objektů. Kromě 8 blíže neurčitelných výkopů se jednalo o 13 kúlových jam, 3 zásobní jámy, z nichž dvě měly dna a stěny vypálené, a jeden kratší žlab. Na základě získaného materiálu byly všechny objekty datovány do kultury s moravskou malovanou keramikou.

Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. 2010: Jinačovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 51, 313.

Resumé

Jinačovice (Bez. Brno-venkov). Bei der zweiten Etappe der Rettungsgrabung in Flur „Za sýčkami“ wurden weitere 25 Siedlungsgruben der Kultur mit der mährischen bemalten Keramik entdeckt.

KLADERUBY NAD OSLAVOU (OKR. TŘEBÍČ)

„Na vlčinském u Košátek“. MMK fáze Ib-Ic. Sídliště. Záchranný výzkum. Uloženo v Muzeu Vysociny Třebíč, p. o.

V září roku 2010 proběhl archeologický výzkum spojený s rekonstrukcí polní cesty na severním okraji většního neolitického sídliště. Lokalita poskytla při povrchových průzkumech v minulosti kolekci nálezů, kdy mimo ojedinelé kusy ŠKI z mladého paleolitu a dva zlomky keramiky kultury s LnK patří všechny nálezy do kultury s MMK (Vokáč, Kuča 2003). Při záchranném výzkumu byly zjištěny tři zahlobené objekty ze staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Všechny objekty měly víceméně oválný až okrouhlý půdorys a mísovité tvar, v jednom případě s podkopanými stěnami. Dále se podařilo zachytit kúlovou jamku a jednotlivé nálezy v tenké vrstvě podorničí.

Z mobiliáře vyniká keramika z hrnců, puten, pohárků a mís zdobená žluto-bílo-červeným malováním (obr. 5; 3). Místní zvláštností je početná keramika s výrazným množstvím větších lupínků muskovitu v těstě. Kolekce kamenných artefaktů je složená ze surovin zejména regionálního původu, rohovec typu Krumlovský les, zelená břidlice typu Želešice. Pestrost regionálních kamenných surovin zvyšuje žulosyenit třebíčského masivu (zrnotěrka) a krystalický vápenec (mramor), jehož větší množství by